

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİNDE OKUL DENEYİMİ: BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ *

Nesrin KALYONCU¹/ Nilgün SAZAK²

* AİBÜ., Eğitim Fakültesi Dergisi,
Özel Sayı, S. 1-12, (2006).

ÖZET

Bu çalışma, 2003-2004 Öğretim Yılı Güz Döneminde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı öğrencileriyle, makalenin yazarları rehberliğinde gerçekleştirilen Okul Deneyimi-II dersinin/uygulamasının sunumunu içermektedir. Makale, mutlak bir araştırma çalışması olmayıp, dersin planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarının tanıtımını içeren bir takdim makalesidir.

Anahtar Sözcük: Müzik Öğretmenliği Eğitimi, Okul Deneyimi-II, Uygulama Örneği, Uygulamanın Planlanması, Uygulamanın Yürütülmesi, Uygulamanın Değerlendirilmesi

ABSTRACT

This study includes the presentation of School Experience-II course/application which is practiced under the direction of authors with undergraduate program students of Music Education Department of Abant İzzet Baysal University in 2003-2004 Autumn Semester. The paper is not an absolute research study, it is a presentation paper including planning, application and evaluation stages of the course.

Keywords: Music Teacher Education, School Experience-II, Application Example, Planning of the Application, Practicing of the Application, Evaluation of the Application.

1. GİRİŞ

Müzik öğretmenliği eğitimi programları, bireylerin çeşitli yeterlikleri kazanabileceği şekilde düzenlenmektedir. Öğretmen adaylarına, müzik alan bilgisi ve müziksel performans yanı sıra öğretmenlik mesleğinin gereklerini tanıttıkları ve öğretme becerilerini kazandıracak dersler de programlarda yer almaktadır.³ Müzik öğretmenliği mesleğinin ana sütunlarından birisini oluşturan müzik öğretim bilgisi donanımları temelinin, kuramsal pedagojik öğrenim yaşantılarıyla oluşturulması hedeflenmektedir. Bunlar, daha sonra okullarda yapılan gözlem, uygulama ve kazanılan deneyimler yoluyla pekiştirilmeye çalışılmaktadır. Okul uygulamaları, öğrencilerin müziksel, pedagojik ve didaktik öğrenme bileşkelerini yaşama geçirmelerine fırsat vermektedir.

Meslek eğitimi ile ilgili aktüel yayınlarda, bireylerin öğrenimleri esnasında meslek ortamıyla yeterince karşılaştırılmaları gereği vurgulanmaktadır (Kneier, 2005; Rochat/Lamamra 2004). Öğretmen adaylarının

1 Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, kalyona@gmx.net

2 Yrd. Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, nilsazak@yahoo.com

3 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı dersleri için bkz. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, 1998b, s. 79ss.

mesleki sosyalizasyonunda temel işleve sahip olan bu uygulama (Kalyoncu, 2004), hizmet öncesi müzik öğretmeni eğitiminde de dikkate alınmaktadır. Okul tecrübeleri, müzik öğretmeni adaylarının okul ortamını, birlikte çalışacakları kişileri, mesleğin günlük görünümü ve problemlerini yakından gözlemleyip tanıyabilmeleri ve mesleki kararlarını yeniden gözden geçirmeleri açısından önemlidir. Ayrıca, okul uygulamalarının pedagojik kuram ve uygulama dengesinin kurulmasında, fakülte ile okul arasındaki iletişim, etkileşim ve işbirliğinin artırılmasında da olumlu etkileri olacağı düşünülmektedir (Dündar, 2003; Koç ve diğerleri, 1998; YÖK, 1998a).

Ülkemizde, müzik öğretmeni yetiştiren programlarda okul yaşantıları, müzik öğretmenliği eğitiminin kurumsallaştığı 1924 yılından bu yana değişik nitelikle ve şekillerde yer almıştır (Yayla, 2004). Bu türdeki uygulamalar, 1998 yılında yürürlüğe giren programda daha da ağırlık kazanmış ve okul çalışmaları için verilen süre artırılmıştır. Yükseköğretim Kurulu, daha önceki yıllarda uygulamaya ayrılan sürenin yetersiz olduğunu vurgulamakta ve bunu, lisans programlarının yenilenme sebeplerinden birisi olarak da göstermektedir (YÖK, 1998a).

Yürürlükte olan 1998 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında, *Okul Deneyimi I-II ve Öğretmenlik Uygulaması* ile toplam üç dönemlik bir okul tecrübesi ön görülmektedir. Söz konusu düzenleme, müzik öğretmeni adaylarının öğrenimin başladığı ilk yıldan itibaren meslek ortamıyla karşılaşmalarını sağlamaktadır. Bu derslerden ilki olan *Okul Deneyimi*, “*öğretmenlik uygulamasına hazırlık aşaması olan, öğretmen adayının öğretim uygulamaları ve becerilerini gözlemlemesi için, öğretmenlik mesleğini tanıtıcı nitelikte planlanmış etkinliklerden oluşan bir süreçtir*” (Koç ve diğerleri, 1998, s. 5). *Okul Deneyimi I* içerik olarak, kurum yapısına, örgüt işleyişi ile yönetimine ve mesleğe yönelik genel gözlemleri içerirken, *Okul Deneyimi II* ile alan öğretimini ilgilendiren gözlemler ve mikro öğretim uygulamaları ön görülmektedir (YÖK, 1998b). *Öğretmenlik Uygulaması* ise, spesifik olarak tamamen alana, yani müziğe özgü esas öğretim denemeleri ve uygulamalarını kapsamaktadır (YÖK, 1998b).

2. AMAÇ VE KAPSAM

Bu makalede, 2003-2004 Öğretim Yılı'nda Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda, makalenin yazarları rehberliğinde gerçekleştirilen *Okul Deneyimi-II* dersinin/uygulamasının sunumu amaçlanmıştır. Bu bağlamda, uygulamanın içerikleri ile birlikte, çalışma süreci planlama, yürütme ve değerlendirme aşamalarıyla betimlenip takdim edilmektedir. Ayrıca çalışma, öğrencilerin dönem sonunda uygulama hakkında verdikleri yazılı naratif⁴ dönütleri de içermektedir. Müzik eğitimi alanında okul uygulamalarına ilişkin yayınların son derece kısıtlı olması⁵ ve ilgili kişilerle paylaşım arzusu, bizi bu makaleyi yazmaya teşvik eden arka plandaki etkenlerdir. Uygulamanın paylaşımı, bu ders kapsamında yapılacak olan diğer çalışmalara örnek teşkil etmesi açısından önemli görülmektedir.

4 Latince *narrativus* kelimesinden gelen naratif (Wahrig, 1987), dilimize *anlatımla ilgili, anlatımsal* olarak çevrilmiştir (Püsküllüoğlu, 2004). Sosyal bilimlerde naratif yaklaşım, sosyolog Fritz Schütze tarafından geliştirilmiş bir araştırma yöntemidir ve veri toplanan kaynak kişilerin araştırma konusuna ilişkin yaşantı ve düşüncelerinin özgür anlatımını merkeze almaktadır (Mayring, 1999). Örneğin, bu yaklaşımda sık kullanılan naratif görüşme tekniğinde, katılımcılara yapılandırılmamış ve yönlendirmeyen genel sorular sorularak, ilgili konuda kendi bilgi, deneyim veya görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Naratif yaklaşım, katılımcı kişilerin bağımsız olarak saptama yapma, genelleme, ilişkilendirme, kişisel deneyimlerini değerlendirme yeterliklerini ve standartlaştırılmış ölçeklerde tespiti zor olabilen subjektif anlamları ortaya koyduğundan önem taşımaktadır (age.).

5 İlgili bazı yayınlar için bkz. Dündar 2003; Göğüş 2000; Saraç 2004.

3. OKUL DENEYİMİ-II UYGULAMA ÖRNEĞİ

3.1. Uygulama Sürecinin Planlanması

3.1.1. İçerik, Çalışma Takvimi ve Okulların Belirlenmesi

1998 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'nda, 7. dönemde alınması ön görülen *Okul Deneyimi-II* için verilen ders tanımı aşağıdaki gibidir:

“Okullarda bir uygulama öğretmeni nezaretinde Öğretmenlik Uygulaması dersine temel oluşturmak amacıyla yapılan gözlem ve uygulamalar; bazı gözlem ve uygulama konuları: öğretimde soru sorma, yönerge ve açıklamalar, dersin yönetimi ve sınıfın kontrolü, çeşitli yönlerden bir öğrencinin incelenmesi, öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi, dersi planlama, ders kitaplarından yararlanma, grup çalışmaları, sınıf organizasyonu, çalışma yapraklarının hazırlanması ve kullanılması, sınıf içinde mikro öğretim uygulamaları” (YÖK, 1998b, s. 83s.).

Verilen ders tanımı, didaktik ve metodik alanlardan değişik tipte ve düzeyde konuları bünyesinde barındırmaktadır. Bu tanımdan yola çıkılarak, çok çeşitli içerik kombinasyonlarının oluşturulması tabii ki mümkündür. Çalışmamızda, *Gözlem*, *İnceleme* ve *Mikro Öğretim* olmak üzere, üç ana çalışma alanı/birimi temel alınmıştır. *Gözlem* ve *inceleme* konularıyla, uygulama öğrencilerinin öğretmenin ders işleyişi ve kullandığı kaynaklar hakkında bilgi edinmeleri amaçlanmıştır. Üçüncü çalışma birimi olarak da, öğrencileri 8. dönemde gerçekleştirecekleri *Öğretmenlik Uygulaması*'na hazırlamak amacıyla *mikro öğretim* seçilmiştir. Her bir alanda derinlemesine çalışmak üzere birkaç içerik belirlenmiş ve buradan hareketle aşağıdaki çalışma takvimi oluşturulmuştur.

I. GÖZLEM

- I. Hafta: Sınıf Yönetimi
- II. Hafta: Dersin Planlanması
- III. Hafta: Öğretme-Öğrenme Süreci
- IV. Hafta: Gözlem Konularına Yönelik Seminer

II. İNCELEME

- V. Hafta: Müzik Öğretim Programının İncelenmesi
- VI. Hafta: Ders Kitabının İncelenmesi
- VII. Hafta: Yardımcı Kitap ve Dağarcıkların İncelenmesi
- VIII. Hafta: Ramazan Bayramı
- IX. Hafta: İnceleme Konularına Yönelik Seminer

III. MİKRO ÖĞRETİM

- X. Hafta: Motivasyon
- XI. Hafta: Öğretim Yöntemleri-I
- XII. Hafta: Öğretim Yöntemleri-II
- XIII. Hafta: Değerlendirme
- XIV. Hafta: Mikro Öğretim Konularına Yönelik Seminer ve Genel Değerlendirme

Çalışma takviminin ardından, uygulamanın yürütüleceği okullar ikili görüşme ve resmi yazışmalar yoluyla belirlenmiştir. Çalışma için, üçü ilköğretim okulu ve birisi lise olmak üzere dört uygulama okulu seçilmiştir.

3.1.2. Çalışma Yönteminin Belirlenmesi

İçerikler belirlendikten sonra, öğretim elemanları ve öğrencilerin çalışma yöntemleri saptanmıştır. Temel birimler olan *gözlem*, *inceleme* ve *mikro öğretim*, aynı zamanda çalışmanın ana yöntemlerini de oluşturmaktadır. Bu üç alana ait içerikler için ayrı yönerge ve formlar oluşturulmasına karar verilmiştir.

Her bir çalışma biriminin başında toplantı, sonunda ise seminer yapılması amaçlanmıştır. Başlangıç toplantılarının yönerge ve formların nasıl kullanılacağı hakkında bilgilendirici olması; okul deneyimini destekleyecek seminerlerin ise sunu ve tartışma yöntemiyle gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Uygulamanın grup çalışması yöntemiyle yürütülmesi ve her gruba, çeşitli yaş gruplarıyla yapılan derslere katılma imkanının verilmesi hedeflenmiştir.

Ayrıca, dönem sonunda öğrenci başarılarının değerlendirilmesinde raporların temel alınması ve bir genel değerlendirme toplantısı yapılması da kararlaştırılmıştır.

3.1.3. Yönerge ve Formların Hazırlanması

Birinci çalışma birimi *Gözlem* içinde yer alan *Sınıf Yönetimi*, *Dersin Planlanması* ve *Öğretme-Öğrenme Süreci* konuları için ayrı gözlem formları oluşturulmuştur. Formlar, okul uygulaması kılavuzlarındaki örneklerden de yararlanılarak,⁶ müzik dersi içeriklerine uygun olacak şekilde hazırlanmıştır. Gözlem formlarında detaylardan kaçınılarak, ders içinde işaretlemeyi ve not almayı kolaylaştıracak biçimde ana hatlara konsantre olunmuş, ifadelerin kısa ve anlaşılır olmasına özen gösterilmiştir.⁷

İkinci çalışma birimi *İnceleme* için seçilen konular, öğrencilerin uygulama öğretmeni ile koordineli olarak ve ders dışında da çalışmasını gerektiren niteliktedir. *Öğretim programı*, *ders kitapları*, *yardımcı kitap ve dağarcık* incelemeleri için yönergeler oluşturulmuş ve öğrencilerin çalışmalarına yönelik ip uçları verilmiştir. Burada, inceleme materyallerindeki bilgilerin aynen aktarılması değil, işlenmesi ve yorumlanmasının esas olduğu özellikle vurgulanmıştır. Hazırlayacakları inceleme raporlarında hangi noktaların yer alması gerektiği ise, her bir konu için ayrı olarak belirtilmiştir. Örneğin, *Müzik Öğretim Programı* incelemesinin aşağıdaki temel noktalara göre gerçekleşeceği yönergede bildirilmiştir: programın genel yapısı (öğeler ve öğeler arası ilişkiler); genel hedeflerin incelenmesi ve gruplandırılması; girilen sınıfa ait ünitelerden bir konu bloğunun (ünite altındaki gruplandırılmış konular) seçilmesi ve bunun hedefler, içerik, yöntem ve teknikler, sınav-ölçme durumları açısından incelenmesi.

Üçüncü çalışma birimi olan *Mikro Öğretim* için de aynı şekilde yönerge oluşturulmuştur. Burada, öğrencilerin dersin *Motivasyon*, *Öğretim Yöntemleri* ve *Değerlendirme* boyutlarından her birinde bir öğretme denemesi gerçekleştirmeleri talep edilmiştir. *Öğretmenlik Uygulaması* dersine temel oluşturacak mikro öğretim uygulamasında, 10-15 dakikalık süre içinde, yönergede kendilerinden istenen öğretim etkinliğini planlı bir şekilde yürütmeleri beklenmektedir. Verilen yönergelerde, öğrencilerin *Ön Hazırlık*, *Hazırlık* ve *Mikro Öğretim* aşamalarında yapacakları işlemlerle ilgili yönlendirici açıklamalar sunulmuştur.

6 Yararlanılan başlıca kılavuzlar: Koç ve diğerleri, 1998; Sands ve diğerleri, 1997.

7 Burada, Öğretme-Öğrenme Süreci gözlem formu örnek olarak incelenebilir. Bkz. Ek-1.

3.2. Uygulamanın Yürütülmesi

3.2.1. Giriş Toplantıları

İlk önce uygulamaya katılan 28 öğrenci ile bir giriş toplantısı yapılmıştır. Burada, öğrenciler ikişerli gruplara ayrılarak, partner çalışmasının esas alındığı bildirilmiştir. Ardından, uygulamanın gerçekleşeceği okullar duyurulmuş ve çalışma gruplarının okullara dağılımı yapılmıştır. Toplantıda, içerik dökümü her öğrenciye yazılı olarak verilmiş ve *Okul Deneyimi-II* dersinin *Gözlem, İnceleme ve Mikro Öğretim Uygulaması* birimlerine ayrılma nedenleri anlatılmıştır. Yine, öğrencilerin araştırmacı ve aktif çalışma stratejilerini benimsemeleri gerektiği vurgulanmıştır.

Gözlem, İnceleme ve Mikro Öğretim Uygulaması birimlerinden önce, öğrencilerle toplantı yapılarak, onların çalışma sürecine hazırlanmaları amaçlanmıştır. Bilindiği gibi, bu uygulama için müziksel ve pedagojik kazanımların geçerli öğrenme düzeyine ulaşmış olması gerekmektedir. Bu yüzden, çalışma birimine dahil edilen konular üzerinde durularak, öğrencilerin kuramsal giriş bilgileri yoklanmış ve gerekli hatırlama sağlanmaya çalışılmıştır. Ardından yönerge ve formlar dağıtılmış, çalışma yöntemleriyle ilgili detaylı bilgiler verilmiştir. Bu, aynı şekilde her çalışma biriminden önce yapılmıştır.

3.2.2. Okullarda Çalışmalar

Rehber öğretim elemanları, okullardaki uygulama müzik öğretmenleriyle görüşmeler yaparak, *Okul Deneyimi-II* dersinin amacını ve *Öğretmenlik Uygulaması* ile arasındaki farkları anlatmışlardır. Aday öğretmenlerin derste oynayacakları aktif rollerin sınırlılığı belirtilmiş, onlardan tam bir öğretim uygulaması istenmemesi özellikle vurgulanmıştır. İçerik dökümleri öğretmenlere de verilerek, çalışma yöntemleri üzerinde durulmuştur. Öğretmenlere, dönemlik öğrenci takibi yapabilecekleri ve diğer ayrıntıları belirtecekleri işe dönük hale getirilmiş formlar da dağıtılmıştır.

Öğrencilerden, planlanan içeriğin uygulamaya aktarılabilmesi ve çalışmanın verimli olabilmesi için devamsızlık yapmamaları talep edilmiştir. Uygulama saatleri, öğrencilerin değişimli olarak farklı sınıflarda çalışabileceği şekilde düzenlenmiştir. Uygulama esnasında, öğrencilerle okullarda karşılaştıkları sorunlar üzerinde konuşulmuş, rehber müzik öğretmenlerinin görüş ve dilekleri de alınmıştır.

Okullara giden öğrencilerin denetimi önemli görüldüğünden, tesadüfi seçimle ve aralıklarla öğrenciler okullarda ziyaret edilerek gözlenmişlerdir. Bununla birlikte, iki öğretim elemanının aynı anda dört farklı okulda gerçekleşen çalışmalarını takibi mümkün olmadığından, öğrencilerin tümü her hafta düzenli olarak gözlemlenememişlerdir.

3.2.3. Seminerler

Okul Deneyimi II sürecinin en katılımcı bölümünü, her çalışma biriminden sonra fakültede ayda bir kez yapılan seminerler oluşturmuştur. Dönem boyunca, her biri dört saat süren ve dört oturumdan oluşan üç adet seminer yapılmıştır. İlk üç oturumda, çalışılan konular sistematik olarak ayrı ayrı ele alınmış ve dönem boyunca bütün öğrencilerin konuşmacı olarak yer alması sağlanmıştır. Farklı okullarda uygulamaya giden öğrenciler, gözlem, inceleme ve mikro öğretim raporlarını sunmuş, uygulamada karşılaşılan problemleri dile getirme fırsatı bulmuştur. Son oturumda, tartışma yöntemi merkeze alınmış, öğrencilerin okullarda edindikleri deneyimleri birbirleriyle paylaşabilecekleri bir ortam sağlanmıştır.

3.2.4. Öğrenci Başarısının Tayini

Okul Deneyimi-II dersini alan öğrencilerin başarı durumları, aşağıdaki temel noktalar göz önünde tutularak belirlenmiştir:

1. Okul deneyimi esnasında gösterdikleri, rehber öğretim elemanlarınca kısmen gözlenebilmiş ve uygulama müzik öğretmeni tarafından bildirilmiş performans
2. Okullardaki uygulamaya devam sıklığı
3. Dönem sonunda hazırlanmış oldukları dosyanın genel durumu
4. Dosyada yer alan, her konu için ayrı olarak hazırlanmış raporların niteliği

3.3. Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesi

Dönem sonunda yapılan son seminerin son oturumu, *Okul Deneyimi-II* dersinin genel değerlendirmesine ayrılmıştır. Uygulama müzik öğretmenleri de bu seminere davet edilmelerine rağmen, okullar ve fakülte arasındaki uzaklıktan ve yükümlülük alanlarını terk edemediklerinden seminere katılamamışlardır.

Geriye bakıldığında, planlanan içeriğin büyük bir aksama meydana gelmeden her hafta düzenli olarak çalışıldığı görülmüştür. Öğrenci devam çizelgeleri incelendiğinde ise, çalışmaya devamsızlık oranlarının gidişatı etkilemeyecek şekilde son derece düşük olduğu da ortaya çıkmıştır.

Öğrencilere, uygulamanın genel bir değerlendirmesini yapmak üzere, çalışmanın kuvvetli ve zayıf yönleriyle ilgili düşünceleri sorulmuştur. Kısa bir tartışmadan sonra, sürece ilişkin yazılı naratif dönüt vermeleri istenmiştir. Düşüncelerini rahatça ifade edebilmeleri için kimlik ve öğrenim bilgilerinin saklı tutulması özellikle talep edilmiştir.

28 öğrenciden 23'ü görüş bildirmiş, 5 öğrenci ise seminere katılmadıkları için görüşlerini bildirememişlerdir. Öğrencilerin *Okul Deneyimi-II* uygulaması hakkındaki genel düşünceleri şöyledir:

- 22 öğrenci uygulama ile ilgili olumlu düşüncelere sahiptir: sıklıkla vurgulanan noktalar, çalışmanın yorucu olmakla birlikte kendileri için yararlı olduğu; mesleği yakından tanıyarak ikinci dönem yapılacak olan *Öğretmenlik Uygulaması* ve geleceğe hazırladıkları; müzik öğretmenliği için birikim ve materyal sağladıkları; motivasyonlarının ve özgüvenlerinin arttığı; çalışmayı önemli gördükleri ve zevk aldıkları yönündedir.
- 1 öğrenci olumsuz görüş bildirmiştir: çalışmanın *Öğretmenlik Uygulaması*'na hazırlanmadığı ve çalışma içeriğinin hayatla ilişkisi olmadığı düşüncesindedir.

Öğrencilerin sıklıkla değindiği detaylar ise şunlardır:

- 13 öğrenci, semineri yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Tartışma ortamının farklı bakış açıları sunduğunu düşünmekte; deneyim ve düşünce paylaşımını geliştirici, rehber öğretim elemanlarının eleştiri ve tamamlama yapmasını ise yol gösterici bulmaktadırlar. 2 öğrenci, lisans öğreniminde ilk kez seminer yaptığını bildirmekte ve bunların devam etmesini istemektedirler.
- 9 öğrenci, uygulamanın planlı olmasını çok olumlu bulmaktadır. İçeriğin dönem başında yazılı olarak duyurulmasının yanı sıra, yönerge ve formlarla çalışmanın da belirsizlikten kurtardığı, açıklık kazandırdığı ve yönlendirici olduğu görüşündedirler. Önceden ne yapacaklarını bilmeleri ve ona göre hazırlanmalarının, özgüvenlerini

artırdığı düşüncesindedirler. Ayrıca, ders içeriğinin ve formların -Okul Deneyimi II dersi için YÖK tarafından öngörülenlerden farklı olarak- müzik alanıyla ilişkilendirilmesini de daha yararlı bulmaktadırlar.

- 7 öğrenci, mikro öğretimin kendilerini öğretmen davranışları ve sorumlulukları üzerinde düşünmeye sevk ettiğini ve mesleğe yönelik korkularını yenmede yardımcı olduğunu dile getirmektedirler.
- 3 öğrenci, uygulama hakkında hem olumlu görüş bildirmiş, hem de sorun ve öneri dile getirmişlerdir. Öğrencilerden birisi bu uygulama için verilen zamanı yeterli bulmazken, diğeri de, bir çok öğrencinin aksine formların yeterince açık olmadığı düşüncesindedir. Bir öğrenci ise, başarı değerlendirmesinin raporla değil de, tamamen, uygulamaya giden öğrencilerin yerinde gözlenmesi yoluyla yapılmasını önermiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yükseköğretim Kurulu'nun Müzik Öğretmenliği Lisans Programı'nda *Okul Deneyimi-II* için verdiği ders tanımı incelendiğinde, bunun spesifik olarak müzik eğitimi alanına değil, eğitim fakültesinin tüm branşlarına hitap edebilecek genel içerikli bir tanım olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, eleştirel ve işlevsel bir bakış açısı ile *Okul Deneyimi-II* dersi içeriği, müzik eğitimi alanıyla ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. Bu yaklaşım öğrenciler tarafından da yararlı bulunduğundan, ders içeriğinin –diğer pedagojik ve didaktik dersler için de aynı olmak üzere- müzik alanıyla bağ kurularak yeniden tanımlanması önerilmektedir.

Rehber öğretim elemanları, seçtikleri içeriğin ders tanımının ana noktalarını temsil ettiği düşüncesindedirler. Bununla birlikte, çalışma sonucunda, birinci çalışma birimi *Gözlem* kapsamında verilen *Dersin Planlanması* konusunun, ikinci çalışma birimi *İnceleme* içerisinde yer almasının sistematik açıdan daha uygun olduğu kanısına varmışlardır. Burada belirlenen içerik sadece bir örneği temsil etmektedir ve dolayısıyla, bu uygulama için farklı konuların seçilmesi tamamen mümkündür.

Okul Deneyimi-II uygulamasının, sadece 2 rehber öğretim elemanı tarafından 4 farklı okulda 28 öğrenciyle sürdürülmesi, *ulaşım*, *öğrenci kontrolü* ve *gözlenmesi* ve *rehberlik* açılarından sorunlar yaratmıştır. Bu nedenle, okul deneyimi sürecinde öğrencilerle derinlemesine ilgilenebilmek ve performanslarını yerinde ve yeterli sayıda gözlemleyebilmek için daha fazla sayıda öğretim elemanının görev alması önerilmektedir.

Uygulama süreci sonunda alınan dönütlere göre, dersi alan öğrencilerin büyük çoğunluğu (% 80'e yakını) çalışmayı olumlu yönde değerlendirmektedir. Sistematik ve planlı yaklaşımın, öğrencilere kendini ifade etme ve aktif çalışma imkanı sağlayan yöntemlerin, derse bakışı olumlu etkilediği ve katılımı artırdığı düşünülmektedir. Öğrenciler, *dersin planlı ve formlarla yürütülmesi*, *seminer* ve *mikro öğretim uygulamasını* oldukça yararlı bulmuşlardır. Burada buna dayanarak, okul uygulamalarında bu noktalara sıkça yer verilmesi önerilmektedir.

Bu uygulamada, *Okul Deneyimi-II* planlama, yürütme ve değerlendirme aşamalarıyla bir bütün olarak ele alınıp sistematik bir şekilde yapılandırılmış ve bunun uygulamaya aktarılması için düzenli bir çalışma sürdürülmesine özen gösterilmiştir. Öğretim elemanları, söz konusu çalışmanın büyük ölçüde amacına ulaştığı kanısını taşımaktadırlar. Bundan ötürü, bu çalışma tarzının *Öğretmenlik Uygulaması*'nda da dikkate alınması önerilmekte, benzer yaklaşımların, uygulamanın hazırlık ve yürütme aşamalarında öğrencilere kolaylıklar sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Dündar, M. (2003): Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Alanda Eğitim. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**. **23**, (1), 59-67.
- Göğüş, G. (2000): U.Ü.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nde Uygulanan Okul Deneyimi Çalışmaları. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. **13**, (1), 159-168.
- Kalyoncu, N. (2004, Kasım): **Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Mesleki Sosyalleşme**. 21. yy. Türkiye`sinde Müzik Eğitimi ve Öğretiminde Yeni Arayış ve Yaklaşımlar Paneli`nde sunulan bildiri, Musiki Muallim Mektebi`nin Kuruluşunun 80. Yılı Etkinlikleri, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kneier, C.: Über die berufliche Sozialisation von Hochschulabsolventen: Eine empirische Untersuchung über den Zusammenhang von Praxiserfahrung während der Hochschulzeit und dem Eintritt in das Unternehmen. <<http://www.op-consult.de/dl/diplomarbeit_kneier.pdf>>, (11.10.2005).
- Koç, S./ Ergezen, S./ Ayas, A./ Baki, A. ve diğerleri (1998): **Fakülte-Okul İşbirliği**. Ankara: YÖK Yayınları.
- Mayring, P. (1999): **Einführung in die qualitative Sozialforschung**. 4. Baskı. Weinheim: Psychologie Verlags Union.
- Püsküllüoğlu, A. (2004): **Türkçedeki Yabancı Sözcükler Sözlüğü**. 5. Baskı. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Rochat, S./Lamamra, N. (2004): Sozialisierung der Lernenden. **Panorama**. **4**, 21-23.
- Sands, M., Özçelik, D. A., Busbridge, J. ve Dawson, D. (1997): **Okullarda Uygulama Çalışmaları. İlköğretim**. Ankara: YÖK Yayınları.
- Saraç, G. (2004, Nisan): **Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Okul Deneyimi I Dersine Yönelik İlgileri ve Beklentileri**. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı. 533-542, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta,.
- Wahrig, H.P. ve diğerleri (1987): **Fremdwörter-Lexikon**. Özel Baskı. München: Orbis Verlag.
- Yayla, F. (2004, Nisan): **Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar ve Müzik Öğretmeni Yetiştirme Yaklaşımları Işığında Genel Durum**. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Kitabı. 63-85, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı [YÖK] (1998a). **Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi**. Ankara: YÖK Yayınları.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (1998b): **Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları**. Ankara: YÖK Yayınları.

